



Ризики реалізації EUDR для деревообробного бізнесу України: від стратегії до напрямів практичних дій

Оксана ДОНСКА - членкиня правління Української Асоціації Меблеви́ків, керівниця проєкту FUBE
Юрій ДЮГ - координатор платформи Wood Industry UA

Форум “Вплив Регламенту ЄС щодо знеліснення та деградації лісів на Україну: перспективи та ризики”
22 березня 2024 року

ІНДУСТРІЯ ПРОДУКЦІЇ З ДЕРЕВИНИ. ЗАРАЗ ЦЕ:



19 000 000 000 €

ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ СПЛАЧУЮТЬ
ЩОРІЧНО ПІДПРИЄМСТВА ГАЛУЗІ



> 300 000 ПРАЦІВНИКІВ

В СЕРЕДНЬОМУ МАЮТЬ РОБОТУ
НА ОСНОВНИХ ТА СУПУТНІХ ПІДПРИЄМСТВАХ



~ 9500 ПІДПРИЄМСТВ

ДЕРЕВООБРОБНИХ ЗАВОДІВ
ТА МЕБЛЕВИХ ФАБРИК



ТОП-10 ЕКСПОРТУ

ПРОДУКЦІЯ З ДЕРЕВИНИ ОДНА
З КЛЮЧОВИХ У УКРАЇНСЬКОМУ ЕКСПОРТІ



6,1% ЕКСПОРТУ

В ЗАГАЛЬНІ СТРУКТУРІ ЕКСПОРТУ СТАНАВЛЯТЬ
МЕБЛІ ТА ПРОДУКЦІЯ З ОБРОБЛЕНОЇ ДЕРЕВИНИ

** Сформовано на основі даних ДПС та Держстату за 2022 рік.*

ОДНА З КЛЮЧОВИХ ЕКСПОРТНИХ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

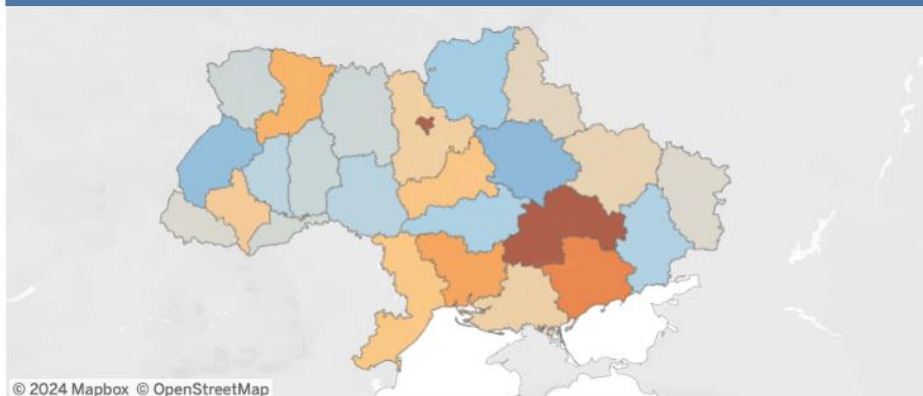
Експортний потенціал регіонів України



YC MARKET



Підприємства - експортери



Обсяги експорту

	2021	2022
Дніпропетровська облас..	145.19 млрд грн	-48.22 млрд грн
Київ	107.21 млрд грн	-46.87 млрд грн
Полтавська область	30.38 млрд грн	16.01 млрд грн
Донецька область	41.29 млрд грн	3.99 млрд грн
Чернігівська область	16.08 млрд грн	7.15 млрд грн
Львівська область	7.60 млрд грн	13.35 млрд грн
Вінницька область	16.28 млрд грн	3.19 млрд грн
Київська область	21.92 млрд грн	-2.78 млрд грн
Хмельницька область	15.22 млрд грн	1.84 млрд грн
Кіровоградська область	5.82 млрд грн	4.32 млрд грн
Харківська область	10.91 млрд грн	-1.61 млрд грн
Тернопільська область	5.59 млрд грн	3.00 млрд грн
Івано-Франківська облас..	11.47 млрд грн	-3.39 млрд грн

Умови фільтрації

Параметр

Прибуток

Продажі

Рік

2021

2022

Область

(All)

Сфера

(All)

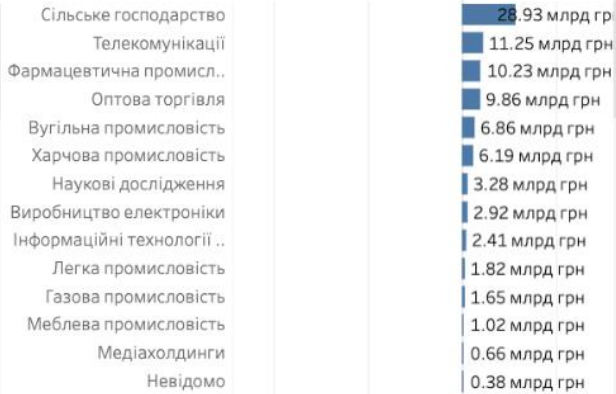
КВЕД

(All)

Кількість підприємств



Прибуток



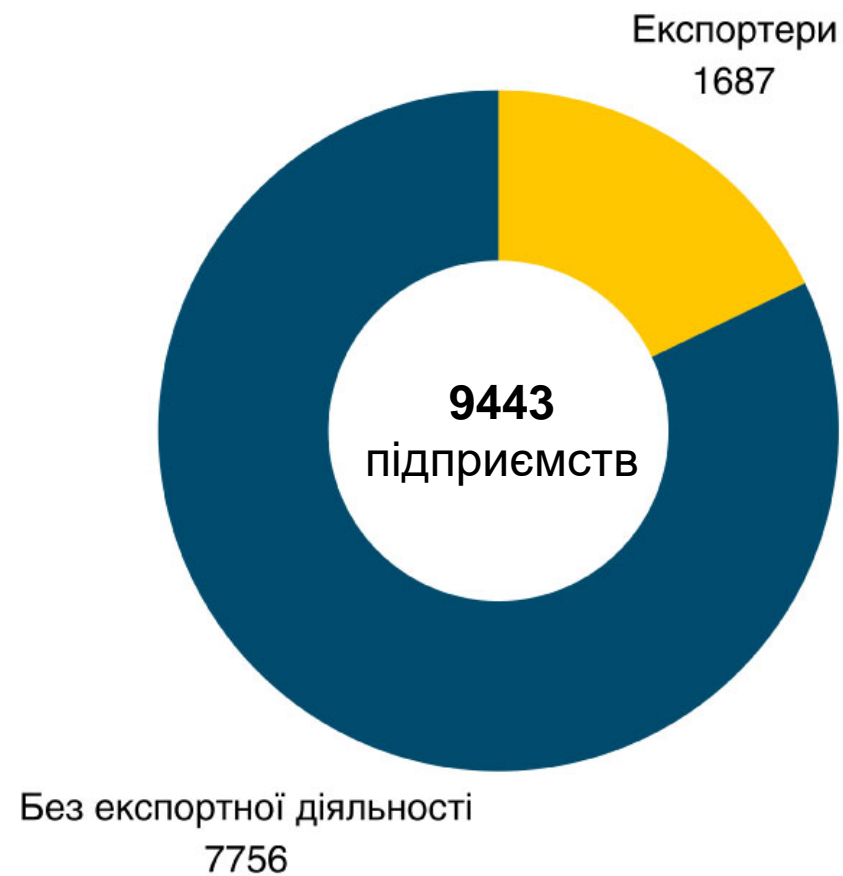
Продажі



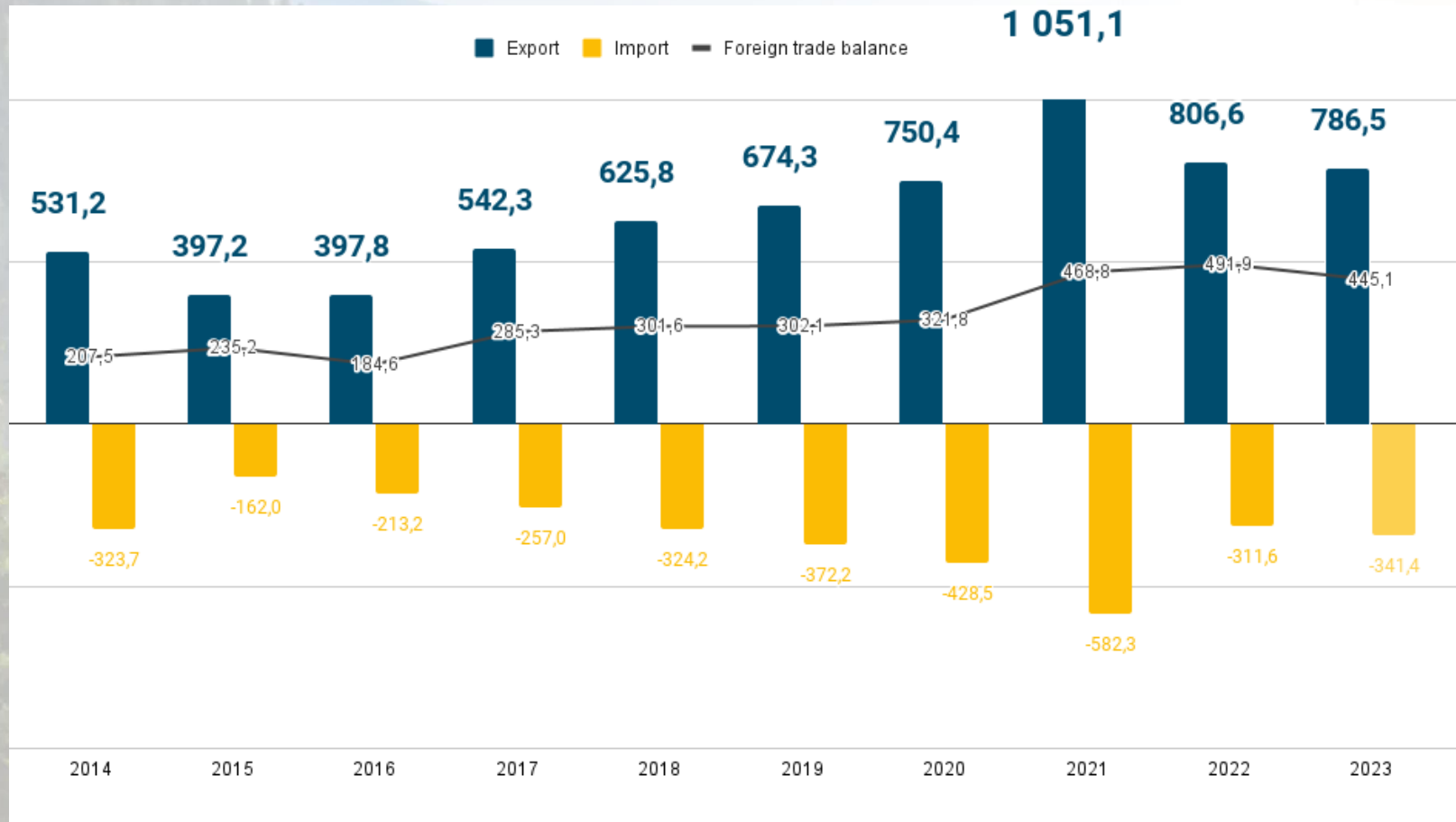
ОДНА З КЛЮЧОВИХ ЕКСПОРТНИХ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ



**90% галузі
СМБ**



ДИНАМІКА ЕКСПОРТУ МЕБЛІВ 2014-2023 РОКАХ



ОДНА З КЛЮЧОВИХ ЕКСПОРТНИХ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

Основні товарні групи експорту України 2023



ЕКСПОРТ УКРАЇНСЬКОГО ШПОНУ В ТОП-4 ЛІДЕРІВ СВІТУ:

Home & Search Data Availability Reference Material Other ITC Tools More Mrs. Oksana Donska English

Product Product Group

World Country Country Group

Partner Partner Group

other criteria

List of exporters for the selected product
Product: 4408 Sheets for veneering, incl. those obtained by slicing laminated wood, for plywood or for other ...

Unit : US Dollar thousand

Table Graph Map Companies Public tenders FDI data Standards

Download: Time Period (number of columns): Rows per page

HS6	Exporters	Exported value in 2018	Exported value in 2019	Exported value in 2020	Exported value in 2021	Exported value in 2022
	World	3,521,798	3,451,438	3,233,534	4,560,001	4,804,487
+	China <i>i</i>	483,031	525,043	537,377	801,280	671,263
+	Canada <i>i</i>	328,822	267,437	264,140	412,970	448,619
+	United States of America <i>i</i>	337,798	301,939	279,028	360,459	392,195
+	Ukraine <i>i</i>	198,187	197,324	205,799	283,639	320,441
+	Gabon <i>i</i>	157,812	228,480	213,268	321,141	281,005
+	Russian Federation <i>i</i>	173,932	179,284	143,048	185,803	210,590
+	Italy <i>i</i>	151,769	183,001	123,498	163,383	186,356
+	Viet Nam <i>i</i>	40,499	53,634	88,792	226,445	175,693

ІНВЕСТИЦІЙНО ПРИВАБЛИВА ГАЛУЗЬ

\$245 МЛН

СУМА ІНВЕСТИЦІЙ ДЕРЕВООБРОБНИХ ТА МЕБЛЕВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА 2022 РІК

Введено в експлуатацію нові фабрики, цехи або виробничі лінії з українськими та іноземними інвестиціями зі США, Гонконгу, Німеччини, Польщі, Данії, Німеччини, Азейбаржану та інших країн

НЕГАТИВНІ КОНТЕКСТИ РОБОТИ ГАЛУЗИ

Деревообробна і меблева індустрія в 2023-2024 роках зіштовхнулась із серйозними проблемами, які відчутно вплинули на темпи відновлення галузі, роботу підприємств:

- 1. Суттєве падіння міжнародних ринків деревини та меблів.**
Після періоду зростання в 2020-2021 роках почався значний спад попиту та цін на готову продукцію. Особливо це стосується ЄС, який є основним ринком збуту української продукції.
- 2. Собівартість української деревини в 2022-2023 роках в сукупності з рекордно дорогою логістикою – неконкурентна порівняно з деревиною з ЄС.** Така невідповідність тенденціям ринку суттєво підірвала конкурентоспроможність українських виробників у Європі.
- 3. Постійні блокування кордонів з Польщею, Угорщиною, Словаччиною, подорожчання логістики на 150-200% підірвали репутацію українських компаній як надійних постачальників продукції.**



ЧОГО ЧЕКАТИ ВІД EUDR ДЕРЕВООБРОБНИКАМ ТА МЕБЛЕВИКАМ?

Компанії-імпортери зобов'язані збирати інформацію та документи, які підтверджують, що їхня деревина була заготовлена законним шляхом і це не спричинило знеліснення. Відсутність знеліснення означає, що деревина походить із територій, на яких із 31 грудня 2020 року не відбувалося знеліснення чи деградації лісу, як це визначено в Регламенті.

Регламент EUDR поширюється, на пиломатеріали, матеріали на основі деревини, папір або меблі. Регламент EUDR також поширюється на товари CITES і FLEGT.



ЧОГО ЧЕКАТИ ВІД EUDR ДЕРЕВООБРОБНИКАМ ТА МЕБЛЕВИКАМ?

Вже зараз покупці кінцевої продукції озвучують експортерам вимоги з початку 2025 року надавати таку інформацію та документи, щоб дотримуватися Регламенту EUDR:

- Порода дерева (наукова назва);
- Країна вирубки;
- Геокоординати всіх земельних ділянок, де була вирубана деревина;
- Час або період рубки;
- Докази того, що деревина була заготовлена законно;
- Докази того, що заготівля деревини спричинила знеліснення.

Таку інформацію необхідно запитувати у постачальників сировини та комплектуючих. Якщо ж постачальник не надав достатньо доказів – потрібно збирати їх додатково самостійно.



ЧОГО ЧЕКАТИ ВІД EUDR ДЕРЕВООБРОБНИКАМ ТА МЕБЛЕВИКАМ?

Якщо необхідна інформація та докази відсутні, то митні органи ЄС не дозволять ввезення товару на територію країни. Виникає ризик стягнення плати за зберігання на кордонах ЄС до моменту надання необхідної інформації, або товар потрібно буде повернути назад. Крім того, імпортери змушені враховувати можливі правові наслідки.

Регламент EUDR поширюється на всі вироби з деревини, заготовленої з 29.06.2023 року і розміщеної на ринку ЄС з 30.12.2024 року. Важливо збирати необхідну інформацію вже зараз. Без неї з 30 грудня 2024 року український виробник більше не зможе експортувати вироби та меблі з деревини до ЄС.

Особливий порядок діє для виробів з деревини, заготовленої з 29.06.2023 року і доставленої до ЄС до 30.12.2024 року. Так, імпортери повинні продовжувати застосовувати регламент EUTR та перевіряти законність вирубки. Однак якщо ця деревина (або виготовлені з неї дерев'яні вироби) буде продаватися в ЄС або експортуватися з ЄС після 30.12.2024, то знадобиться вищезазначена інформація та документи.



ПЕРЕВАГИ ТА МОЖЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ EUDR:

- ❑ діє ефективна кластерна колаборація деревообробників та меблевиків як ланок переробки для ефективнішої роботи з документацією;
- ❑ підприємства запровадили власні стратегії аналізу походження деревини;
- ❑ компанії проводять аудити постачальників сировини для додаткового підтвердження легальності;
- ❑ український бізнес має досвід роботи з системами підтвердження легальності деревини від великих ритейлерів (IKEA, JYSK);
- ❑ виробники активно працюють із профільними асоціаціями, неурядовими організаціями, органами влади;
- ❑ відповідність української продукції EUDR може стати конкурентною перевагою проти демпінгової продукції з росії та білорусі, яка завозиться в ЄС за сірими схемам.

Повною мірою переваги і можливості стосуються середніх та великих виробників.



ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ:

- ❖ брак інформації та досвіду в середніх та малих деревообробників/меблевиків про EUDR. Неготовність працювати за новими стандартами;
- ❖ ризик відсікання від експорту меблів малого бізнесу через ускладненість адміністрування та/або збільшення собівартості через витрати на нові адміністративні процеси;
- ❖ недостатня або закрита публічна база даних про заготівлю та обіг деревини;
- ❖ проблеми в системі управління в лісовій галузі, зокрема, й у кадровій політиці, що спричиняють резонансні корупційні скандали та підбиває довіру до лісової галузі;
- ❖ відсутність мотивації або законодавчого примусу у комунальних та аграрних лісгоспів працювати з урахуванням базових підходів, визначних EUDR.



EUDR: ЩО РОБИТЬ БІЗНЕС?

Що вже роблять підприємства галузі для підготовки до запровадження регламентів EUDR:

- використовують FSC-сертифіковану деревину для переробки;
- впровадили на виробництві всі необхідні стандарти;
- системно збільшують довіру на міжнародних ринках до продукції з деревини Made in Ukraine;
- впроваджують внутрішні політики контролю за легальністю походження деревини на базі Системи належної сумлінності (Due Diligence System), застосування якої вимагається регламентом EUDR;
- ведуть роботу з постачальниками деревини з проханням підготуватися до EUDR та удосконалити систему контролю за обігом сировини.

Однак без ефективних кроків з боку ДАЛРУ та КМУ ефективно підготувати правила перевірки легальності походження не вдасться. Часу на це залишилось небагато, але він є.



EUDR: ЩО МАЄ ЗРОБИТИ ВЛАДА?

За крайні два роки Державне агентство лісових ресурсів України зробило чимало кроків з цифровізації контролю за обігом деревини. Зокрема, запроваджені електронні ТТН та лісорубні квитки з єдиною електронною базою даних.

Однак у 2024 ДАЛРУ треба ще зробити:

- ❑ вказання точних географічних координат (геолокація) всіх земельних ділянок, на яких була (можливо) заготовлена деревина, що реалізується та буде міститися у кінцевому виробі. Ця інформація має бути прив'язана до реєстру лісорубних квитків. Координати складаються зі значення широти та довготи, які повинні бути вказані щонайменше з шістьма знаками після коми;
- ❑ єдина база ЛІАЦ, що містить інформацію про геолокації земельних ділянок у прив'язці до електронного лісорубного квитка та ТТН, має бути відкритою або лімітовано відкритою, щоб європейські компанії-покупці могли простежити чіткий ланцюг постачання від ТТН-ліс до лісорубного квитка та геолокації ділянки, де була заготовлена дана деревина.



Перевірка за номером автомобіля >



Перевірка за номером ТТН >



Перелік лісорубних квитків >



MADE IN UKRAINE ВІДПОВІДНО ДО РЕГЛАМЕНТУ EUDR

- **Вимоги EUDR стосуються усієї продукції з деревини, яка виробляється та експортується під спільним брендом «Зроблено в Україні».** Це і необроблена деревина, і продукція з неї, меблі.
- **Ефективна нормативна підготовка до запровадження EUDR - відповідальність:**
 - ✓ **ДАЛРУ** - державного регулятора, який формує та контролює правила ведення лісового господарства та заготівлі деревини;
 - ✓ **Міністерства економіки та Міністерства захисту довкілля і природних ресурсів України.**
- **ДП «Ліси України»** - господарююча державна компанія, яка постачає на ринок понад **70% деревини**, має забезпечувати **відповідність діяльності регламенту EUDR**. А глибоке інтегрування в систему менеджменту та практику ведення господарства вимог добровільних схем лісової сертифікації, зокрема, FSC, сприятиме його репутації як законного та сталого джерела походження лісопродукції.